



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Ex Decretal. tit. de dolo, & contum. c. 8. Veritatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

alia (quæ illi iuxta morem ordinandorū clericorū in sua ordinatione ab Episcopo fuerint tradita seu collata) singulariter auferat ab illo vestimento seu ornamento, quod datum vel traditum fuerat vltimo, inchoando, & descendendo gradatim, degradationē continuat vsque ad primam vestem, quæ datur in collatione tonsuræ: tuncque radatur caput illius seu tondeatur, ne tonsuræ seu clericatus vestigiū remaneat in eodem. Poterit autem Episcopus in degradatione huiusmodi vti verbis aliquibus ad terrorem illis oppositis, quæ in collatione ordinum sunt prolata: dicēdo presbytero hæc vel similia verba in remotione plane te: Auferimus tibi vestem sacerdotalem, & te honore sacerdotali priuamus, sicque in remotione reliquorum in signum similibus verbis, vtens, in ablatione vltimi, quod in collatione ordinum primum fuit in scripto vel alio simili modo pronunciet, siue dicat: Auctoritate Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ac nostræ, tibi auferimus habitum clericalem, & deponimus, de gradamus, spoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, & priuilegio clericali.

A ipsius Episcopi commissimus audiendam, qui partibus citatus cum nec per se, nec per responsalem idoneum cōparuerit, in eundē propter inobediētiam excommunicationis sententiā protulerit: Iestes ex parte vestra (quæ admodū in mādatis a nobis acceperant) admittētes, scilicet Abbates, Priores, Præpositos, & alios religiosos viros per quos quælibet articulum criminum prædictorum constat fuisse probatum, & infra. Nos igitur videntes ordinē iudicariū, in hoc facto fuisse seruatum, considerato præterea, quod post sententias in se datas celebrare præsumperit: cum multi prælati ecclesiarij, contra eundē Episcopū scripserint, nec vnus pro eo defendendo vel aliquatenus excusandus in nomine Domini cū Apostolo omnē inobediētiam vlticē volētes, licet absentes corpore, præfentes tamen spiritu, iuxta uerbū eiusdē Apostoli tulimus sententiā perpetuæ depositionis in ipsū, & eum tā à Pontificali, quam ab omni officio sacerdotali priuantes sine spe resuscitationis aliquandū. Ea nihilominus in irritum reuocātes, quæcumque post inhibitionē sedis Apostolicæ, seu factā suspensionē, & excommunicationem de rebus Ecclesiæ alienare præsumpsit.

B Vt itatis est verbum. Hoc rescriptum primo obtutu non videtur accommodari in-

C A P. VIII. **V**ERITATIS est verbum a organo dominicæ vocis emissum, & infra. Sicut Canonici Curien. in nostro adiutorio retulerūt, H. Curien. Episcopus Ecclesiam suam, non solum dilapidāto deprecisit, sicut publica prædicabat in fama, se l etiam homicidio, incestu, alijsque criminibus polluit: & infra. Super his commissimus primo causam Tridon. Episcopo, & Abbati montis sanctæ Mariæ, & Præposito de insula: Secundo quoque Brixien. Episcopo, & ipsi Abbati & Præposito: & infra. Verum cum Episcopus ipse priorum iudiciū præsentiam adire per contumaciā contempserit, auctoritate nostra fuit per ipsos iudices ab officio, beneficioque suspensus, & infra. Tandem vero coram iudicibus Canonica citatione vocatus, præsentiam suā difficulter exhibuit: sed friuolā tunc excusationem, malitia concepta prætendens, ex periri cū canonicis in iure neglexerit. Quia de causa, nos de consilio fratrum nostrorū suspendentes Episcopū ipsū, vel potius suspensionē à iudicibus factā auctoritate Apostolica cōfirmantes. Tertio super his Cumano Episcopo & Abbati sancti A. causā ad superadā malitiā

In causa hæ. resis etiam lite non contestata testes possunt recipi.

Quid operentur testes recepti lite non contestata.

D E Quod si quis querat, quid operentur testes ita recepti, restōdebo multos effectus posse producere, primum enim ad inquirendum iuuabunt, deinde repetiti iudicium facient, tandem si fuerint integri, hoc est, omni exceptione maiores, pro qualitate delicti, ad probandum & conuincendum erunt idonei, dum modo cætera deinde iuxta ordinem iudicarium obseruentur. id est, vt testes repetantur, & reis legitimæ defensiones, & debita defensionum induciæ concedantur. Testes enim, qui in alijs causis lite non contestata recepti, nihil facerent, fauore fidei in causis hæresis

Hæc verba videntur in si. iuxta modum à Felice reorotationis Innocentio Papa prædecessore nostro super hoc annotatum, tradatur eum rix seculari.

Ex Decretalib. tit. de dolo & cōtum.

Innocentius III.

Si proceditur per viam inquisitionis cōtra absentem contumaciter, etiā lite non contestata, testes recipi possunt, & sententia diffinitiuā ferri etiam per viam depositi. si hoc meretur delictum.



VERITATIS est verbum a organo dominicæ vocis emissum, & infra. Sicut Canonici Curien. in nostro adiutorio retulerūt, H. Curien. Episcopus Ecclesiam suam, non solum dilapidāto deprecisit, sicut publica prædicabat in fama, se l etiam homicidio, incestu, alijsque criminibus polluit: & infra. Super his commissimus primo causam Tridon. Episcopo, & Abbati montis sanctæ Mariæ, & Præposito de insula: Secundo quoque Brixien. Episcopo, & ipsi Abbati & Præposito: & infra. Verum cum Episcopus ipse priorum iudiciū præsentiam adire per contumaciā contempserit, auctoritate nostra fuit per ipsos iudices ab officio, beneficioque suspensus, & infra. Tandem vero coram iudicibus Canonica citatione vocatus, præsentiam suā difficulter exhibuit: sed friuolā tunc excusationem, malitia concepta prætendens, ex periri cū canonicis in iure neglexerit. Quia de causa, nos de consilio fratrum nostrorū suspendentes Episcopū ipsū, vel potius suspensionē à iudicibus factā auctoritate Apostolica cōfirmantes. Tertio super his Cumano Episcopo & Abbati sancti A. causā ad superadā malitiā

haeresis supradicta valide praestant, cum in hoc crimine de plano procedi possit.

Ex Decretal. titu. de verbo. signific.

Innocentius III. Episcopo Parisien.

Clericus traditur curiae seculari; quia degradatur seculari potestate praesente, cui denuntiatur, ut in suu foru illu recipiat. hoc dicit usque ad §. Pro illo.

C A P. XXVII.



OVIMVS expedire, a ut verbu illud, quod in antiquis Canonibus, & in nostro decreto contra falsarios edito continetur, videlicet, ut clericus per Ecclesiasticum iudicem degradatus seculari tradatur curiae puniendus: apertius exponamus. Cum enim quidam antecessorum nostrorum, super hoc consulti diuersa respoderint, & quorunda sit opinio a pluribus approbata, ut clericus, qui propter hoc, vel aliud flagitium graue, non solum damnabile, sed danosum fuerit degradatus, tanquam exutus priuilegio clericali, seculari foro per consequentiam applicetur: eu ab Ecclesiastico foro fuerit proiectus, eius est degradatio celebranda seculari potestate praesente, ac pronuntiandum eidem cum fuerit celebrata, ut in suum forum recipiat degradatum: Et sic intelligitur tradi curiae seculari: pro quo tamen debet Ecclesia efficaciter intercedere, ut citra mortis periculum, circa eum sententia moderetur.

Falsarius perpetuo carceri mancipatur, ut in dolore poenitentiam agat.

Pro illo vero falsario scelerato, quem ad mandatu nostru capi fecisti, hoc tibi duximus consule diu, ut in perpetuo carceret ad egeda poenitentia ipsu includas, pane doloris, & aqua angustiae sustentadu, ut commissa defleat, & flenda ulterius non committat.

† c. poenitentia, de poenit. dist. 3.

COMMENT. XX.

NOuimus expedire. Dicitur erat ab Emerico in praecedentibus, a quibus & quo modo celebranda esset degradatio, ex c. 1. de her. lib. 6. & ex c. degradatio, de poenis lib. 6. Sed quoniam dubitari poterat, qua ratione intelligeretur tradi quempiam curiae seculari, id demonstratur hoc rescripto, et in summa hoc dicitur: Exiit priuilegio clericali quod tradendus est potestati seculari, a foro Ecclesiae praesentis, et praesenti iudici seculari dicitur, ut eum hominem in suu foru recipiat. quae qua ratione ad praxi reuocetur docet Eymers. 3. p. in mo nono. praesentis fidei terminandi.

Quid seruandum circa tradendum curiae seculari.

Inquisitores pro traditis curiae seculari intercedant ne fiant irregulares.

Pro quo tamen debet Ecclesia efficaciter intercedere. Et ita seruant Inquisitores, quando reos iudicibus secularibus tradunt, aut relinquunt, ne sanguinis effusioni consentire videantur, & irregulares efficiantur: idem disponit lex septiparita par. 1. tit. 6. l. 60. ibi Pero su Perlado deue rogar por el, que le aya alguna merced si quisiere. Quibus verbis alius ritus paulo differens ab eo qui praescribitur in

A hoc c. continetur, videlicet, quod Inquisitores rogent iudicem, ut cum sibi traditis misericordiam, si velit, utatur, quod est diligenter obseruandum, nam per dispositionem d. legis 60. hoc sufficit ad euitanda irregularitatem. Conaruias tamen in relectio. Clemet. si furiosus, 2. p. §. 5. nu. 6. tutius esse putat, ut Inquisitores non tradant sic danatos curiae seculari, sed desulit, ut eos condonent cora iudice laico, atq; ita danatos a propria iurisdictione dimittant, ut denique statim iudex secularis eos recipiat, & ultimo supplicio afficiat, ut notauit Hericus Boich in c. ad abolenda. §. super eo. de heret. nu. 7. quem sequitur Ioannes Igneus in l. 1. §. cum domus. ff. ad Senatuscon. Syllan. nu. 37. sed in praxi id seruatur, quod traditur in hoc c. nouimus. ut docet Ioannes Roias in sing. 175. quod satis est ad liberandos Inquisitores ab irregularitate.

Quamquam autem haec recte se habeant, at nullo pacto reticendum puto, quod in hac causa amplius solerti Romanorum Pontificum praesidentia cautu est, non modo circa Inquisitores, sed etiam circa consultores, ut irregularitatem securius euitarent. Nam Dominus Papa Paulus III. Romae dia 29. Aprilis, anno 1557. considerans in congregacionibus, quae in causa haeresis cora ipso fiebant, interuenire solere praemaiori parte clericos seculares & regulares in sacris & sacerdotio, ac in Episcopali, Archiepiscopali, uel alia maiori dignitate forsitan constitutos, ac nonnullos etiam sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, & saepe contingere iuxta eualitatem casuum & delictorum, de quibus agebatur, eos contra reos sententiam dicere, ex qua membri mutilatio, seu sanguinis effusio, etiam usque ad mortem naturalem fuerit subsecuta, proinde eorundem securitati, & tranquillitati meritis & conscientiae consulere uolens, statuit ac decreuit, ut praedicti omnes, qui in iudicando sibi assisterent, non solum in causis haeresis, sed etiam in quacumque causa criminali, quae coram ipso tractata fuerit, uel tractaretur, seu etiam possent dicere contra reos, quae damnarentur ad questiones, seu torturam, aut alias penas condignas, etiam usque ad mutilationem membri, & ad mortem naturalem inclusi uel absque, alicuius oesurae uel irregularitatis incursu.

Idem ipsum decretu Pauli III. confirmauit postea Pius Papa V. extendique uoluit ad omnes Inquisitores, eorumque Vicarios commissarios, & consultores, ut testatur Umbertus Locatus in opere iudiciali Inquisitorum circa finem, titulo de Decretis quod & verum est.

Itaque hodie statibus his decretis, non uidetur necessaria protestatio de qua hic, cum rei haereticos actiuiter traduntur seu relinquuntur curiae seculari, ad hoc ut Inquisitores euitent irregularitatem. Cateru omittenda non est, quoniam & communi iure, & generali fori Ecclesiastici consuetudine nititur, & quamquam uera, & certa sint quae haecenus diximus, non tamē est omittenda, nec reijcienda sunt plura remedia quae ad eundem finem securius consequendi parari possunt.

Sed non prohibitu est pro haereticis intercedere, non modo quando sunt haeretici declarati, sed etiam quando pendet inquisitio contra eos, etiam si de eorum correctione spes habeatur, ut docet Matthaeus de Afflictis super consuet. inconstitut. notab. 25. Alfonso

Conti. In d. no. in irreg. 120.

† Haec est a agia de d. sequentes h. hencor ista ex magan. tes comuo. rite de here. Et de hanc mania pr. ter auata i. cap. per hoc de hanc. lib. 6. r. de Eyon. rium par. 1. ca. 50. 51. 1. vbi dicitur. v. p. 10.

† Anthe. n. sec. C. d. i. c. vbi ha. c. u. i. ab. e. t. a.